

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766**

З метою забезпечення енергетичної безпеки в умовах поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, відповідно до «Про ринок електричної енергії», Закону про НКРЕКП, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», НКРЕКП прийнято постанову від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» (зі змінами внесеними постановою НКРЕКП від 15 квітня 2020 року № 791 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766») (далі – Постанова № 766).

Постанова № 766 діє на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня їх відміни, та пунктом 8 передбачає вжиття оператором системи передачі ряд заходів, що у своїй сукупності призведуть до обмеження здійснення комерційних операцій із імпорту електричної енергії із держав, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства.

Водночас, передбачено, що дія цього пункту не поширюється на результати аукціонів, на яких розподілено пропускну спроможність на 2020 рік, у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства, за такими міждержавними лініями електропередач:

- ЛЕП-110 кВ Добрянкa – Терехівка;
- ЛЕП-110 кВ Славутич – Комарин;
- ЛЕП-35 кВ Кортеліси – Мокрани;
- ЛЕП-0,4 кВ Кошари – Ритець.

До зазначеного вище переліку міждержавних ліній електропередачі відносяться лінії електропередачі, які забезпечують тупикове живлення прикордонних населених пунктів України та Республіки Білорусь, які є єдиними джерелами енергії для відповідних населених пунктів України і Республіки Білорусь, та не мають альтернативних джерел енергії для кінцевих споживачів.

Ураховуючи зазначене, абзац шостий пункту 8 Постанови № 766 потребує уточнення щодо не здійснення оператором системи передачі до визначеного переліку міждержавних ліній електропередачі всіх дій, передбачених зазначеним пунктом постанови.

Відповідно до частини другої статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) гарантований покупець зобов'язаний купувати у суб'єктів господарювання, яким встановлено «зелений» тариф, або у суб'єктів господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, всю відпущену електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим їм «зеленим» тарифом, аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї протягом всього

строку застосування «зеленого» тарифу або строку дії підтримки, якщо такі суб'єкти господарювання входять до складу балансуєної групи гарантованого покупця.

Згідно із частиною шостою статті 65 Закону порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною, правила функціонування балансуєної групи гарантованого покупця визначаються порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, що затверджується Регулятором.

На виконання зазначеного положення, постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641, зокрема, затверджено Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії (далі – Порядок).

Відповідно до пункту 6.1 глави 6 Порядку гарантований покупець заявляє на продаж на РДН увесь обсяг електричної енергії, визначений ним до 10:00 дня, що передує торговому, відповідно до пункту 5.1 глави 5 Порядку.

У своїй заявці на РДН гарантований покупець зазначає мінімальну можливу ціну на РДН, встановлену Правилами РДН та ВДР.

З метою встановлення гарантованим покупцем справедливих ринкових індикативів під час продажу на РДН електричної енергії, з альтернативних джерел енергії, доцільно гарантованому покупцю не застосовувати положення із Порядку, що визначають ціну заявок на РДН гарантованого покупця на рівні мінімально можливої ціни на РДН.

Також згідно із інформацією НЕК «Укренерго» та ДП «Оператор ринку» щодо прогнозованого стану споживання електричної енергії в ОЕС України та урахування рiст середньодобової температури, на початку травня 2020 року (у святкові дні) очікується значне зниження споживання електричної енергії.

З огляду на викладене, з метою уникнення виникнення збитків у ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», викликаних неможливістю продажу повного обсягу купованої електричної енергії на РДН/ВДР, та подальшого продажу позитивного небалансу електричної енергії, доцільно на період травневих свят (01 – 11 травня 2020 року (включно)) надати можливість ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» у своїй заявці на ринку «на добу наперед» зазначати ціну на електричну енергію, куповану у виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, на рівні, що не перевищує 75 % ціни у години максимального навантаження, визначеної оператором ринку відповідно до пункту 5.1 розділу V Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308.

Також з метою врегулювання питання неоплати електричної енергії зі сторони споживачів НКРЕКП Постановою № 766 було прийнято рішення, зокрема щодо заборони застосування до електропостачальників штрафних та інших санкцій за несвоєчасну та/або неповну оплату за надані послуги учасниками ринку, та заборони оголошення таким постачальникам «Дефолтного» статусу протягом дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), у зв'язку з наявним касовим розривом розрахунків на різних сегментах ринку електричної енергії, який спричинив брак обігових коштів.

В той же час урахування звернення операторів систем розподілу, з метою врегулювання питання розрахунків за електричну енергію між учасниками ринку доцільно також встановити заборону оголошення «Дефолтного» статусу операторам систем розподілу протягом дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), у зв'язку з наявним касовим розривом розрахунків на різних сегментах ринку електричної енергії.

Відповідно до пункту 10.10 розділу X Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року, у термін до 30 квітня 2020 року включно ППБ

зобов'язані надати на балансуєчому ринку заявки/пропозиції щодо балансуєчої електричної енергії стосовно кожної одиниці ППБ по обладнанню, що перебуватиме в роботі на день Д, на завантаження не менше ніж 10 % від її встановленої (номінальної) потужності, приведені до розрахункового періоду, та на розвантаження не менше 5 % від її встановленої (номінальної) потужності, приведені до розрахункового періоду.

Відповідно до пункту 10.12 розділу X Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року, пункт 7.3.1 глави 7.3 розділу VII цих Правил набирає чинності 01 травня 2020 року. У термін до 30 квітня 2020 року включно виставлення рахунків за небаланси електричної енергії здійснюється щодавно протягом місяця або відповідно до окремого рішення ОСП.

ОСП формує рішення щодо позапланового виставлення рахунків за небаланси електричної енергії у разі виникнення у СББ небалансу електричної енергії, що перевищує 15 % від визначених ОСП обсягів небалансів.

Разом з тим, НКРЕКП на засіданні, що відбулось у формі відкритого слухання 13 березня 2020 року було схвалено проєкт постанови «Про затвердження Змін до Правил ринку» (проєкт постанови), якими передбачено врегулювання питань, передбачених зазначеними пунктами розділу X Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року.

Так, проєктом постанови передбачається внесення змін до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307, що передбачають:

- редакційні виправлення;
- встановлення авторизації та підпису актів купівлю-продажу електричної енергії та актів приймання-передачі наданих послуг за допомогою електронного підпису;
- уточнення порядку визначення максимального обсягу продажу на РДН та максимального обсягу продажу на ВДР;
- уточнення порядку включення до реєстру постачальників допоміжних послуг та виключення з нього;
- уточнення порядку нарахування платежів за невідповідність надання допоміжних послуг;
- уточнення вимог до звітів щодо допоміжних послуг;
- уточнення типів продуктів на балансуєчому ринку та обсягів наданих послуг з балансування;
- уточнення порядку розрахунку маржинальної ціни балансуєчого ринку;
- уточнення порядку розрахунку ціни небалансу електричної енергії;
- уточнення порядку розрахунку платежів за врегулювання небалансів.

Зауваження та пропозиції від органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб приймалися до 03 квітня 2020 року (включно). Проте з урахуванням обмежень, встановлених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», НКРЕКП на поточний момент не було проведено відкриті обговорення зазначених змін до Правил ринку.

Таким чином, у зв'язку із відсутністю можливості врегулювати питання, встановлені розділом X «Прикінцеві та перехідні положення» Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року, на період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни, доцільно встановити додаткові

зобов'язання постачальникам послуг балансування надавати на балансуєчому ринку заявки/пропозиції щодо балансуєчої електричної енергії та здійснювати виставлення рахунків за небаланси електричної енергії та балансуєчу електричну енергію щодавно.

Ураховуючи викладене вище, на розгляд НКРЕКП вноситься проект рішення про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766.

**Заступник директора департаменту –
начальник Відділу запровадження та
контролю державної підтримки на
ринку електричної енергії
Департаменту енергоринку**

І. Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про внесення змін до постанови
НКРЕКП від 08 квітня 2020 року
№ 766

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Унести до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» такі зміни:

- 1) пункт 1 замінити двома новими пунктами 1 та 2 такого змісту:
«1. Оператору системи передачі (який виконує функцію Адміністратора розрахунків) не застосовувати до електропостачальників та операторів систем розподілу заходи, передбачені пунктом 1.7.5 глави 1.7 розділу I Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307. Електропостачальники та оператори систем розподілу не набувають статусу «Дефолтний».
2. Оператору системи передачі (який виконує функцію Адміністратора

розрахунків) не застосовувати до електропостачальників заходи, передбачені пунктами 5.7 та 7.4 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 309 (або пунктами, аналогічними за змістом в укладених сторонами договорах).».

У зв'язку з цим пункти 2 – 10 вважати відповідно пунктами 3 – 11;

2) абзац шостий пункту 9 викласти в такій редакції:

«Оператору системи передачі не здійснювати дії, передбачені абзацами другим – п'ятим цього пункту, щодо таких міждержавних ліній електропередачі:»;

3) пункт 10 викласти в такій редакції:

«10. Гарантованому покупцю не застосовувати абзац другий пункту 6.1 та пункт 6.2 глави 6 Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 квітня 2019 року № 641 (далі – Порядок).

Гарантованому покупцю у своїй заявці на ринку «на добу наперед» зазначати ціну на електричну енергію, обсяг якої визначений ним до 10:00 дня, що передують торговому, відповідно до пункту 5.1 глави 5 Порядку, на рівні, що не перевищує 75 % ціни у години максимального навантаження, визначеної оператором ринку відповідно до пункту 5.1 розділу V Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 308.

Гарантованому покупцю пропонувати для продажу на внутрішньодобовому ринку увесь обсяг електричної енергії, визначений відповідно до пункту 5.1 глави 5 Порядку, та не проданий на ринку «на добу наперед».»;

4) доповнити новими пунктами такого змісту:

«12. Постачальники послуг балансування (далі – ППБ) зобов'язані надавати на балансуєчому ринку заявки/пропозиції щодо балансуєчої електричної енергії стосовно кожної одиниці ППБ по обладнанню, що перебуватиме в роботі на день Д, на завантаження не менше ніж 10 % від її встановленої (номінальної) потужності, приведені до розрахункового періоду, та на розвантаження не менше 5 % від її встановленої (номінальної) потужності, приведені до розрахункового періоду.

13. Виставлення рахунків за небаланси електричної енергії та балансуєчу електричну енергію здійснюється щодавно протягом місяця або відповідно до окремого рішення оператора системи передачі (далі – ОСП). ОСП формує рішення щодо позапланового виставлення рахунків за небаланси електричної енергії у разі виникнення у сторони, відповідальної за баланс, небалансу електричної енергії, що перевищує 15 % від визначених ОСП обсягів небалансів.».

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766**

З метою забезпечення енергетичної безпеки в умовах поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, відповідно до «Про ринок електричної енергії», Закону про НКРЕКП, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», НКРЕКП прийнято постанову від 08.04.2020 № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» (зі змінами внесеними постановою НКРЕКП від 15.04.2020 № 791 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766») (далі – Постанова № 766).

Постанова № 766 діє на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня їх відміни, та пунктом 8 передбачає вжиття оператором системи передачі ряд заходів, що у своїй сукупності призведуть до обмеження здійснення комерційних операцій із імпорту електричної енергії із держав, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства.

Водночас, передбачено, що дія цього пункту не поширюється на результати аукціонів, на яких розподілено пропускну спроможність на 2020 рік, у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства, за такими міждержавними лініями електропередач:

- ЛЕП-110 кВ Добрянкa – Терехівка;
- ЛЕП-110 кВ Славутич – Комарин;
- ЛЕП-35 кВ Кортеліси – Мокрани;
- ЛЕП-0,4 кВ Кошари – Ритець.

До зазначеного вище переліку міждержавних ліній електропередачі відносяться лінії електропередачі, які забезпечують тупикове живлення прикордонних населених пунктів України та Республіки Білорусь, які є єдиними джерелами енергії для відповідних населених пунктів України і Республіки Білорусь, та не мають альтернативних джерел енергії для кінцевих споживачів.

Ураховуючи зазначене, абзац шостий пункту 8 Постанови № 766 потребує уточнення щодо не здійснення оператором системи передачі до визначеного переліку міждержавних ліній електропередачі всіх дій, передбачених зазначеним пунктом постанови.

Зважаючи на викладене, на розгляд НКРЕКП вноситься проєкт рішення про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766.

Заступник директора департаменту –
начальник Відділу запровадження та
контролю державної підтримки на
ринку електричної енергії
Департаменту енергоринку

І. Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про внесення змін до
постанови НКРЕКП від
08 квітня 2020 року № 766

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Абзац шостий пункту 8 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» викласти в такій редакції:

«Оператору системи передачі не здійснювати дії, передбачені абзацами другим – п'ятим цього пункту, щодо таких міждержавних ліній електропередачі:».

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк